

Emanuel Nûko
Inatsisartunut ilaasortaq, Naleraq

§ 37 naapertorlugu apeqqutip nr. 111/2022-p akineqarnera.

Asasara Emanuel Nûko,

Inatsisartut suleriaasianni § 37-mi, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquteqarputit. Naalakkersuisut apeqqutinut tullinnguuttumi issuarneqartunut akissuteqartinneqartunullu qujapput.

Ulloq: 07-06-2022
Suliap normua 2022 - 11545
All. nr. 20228050

Postboks 1160
Oqarasuaat: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Kullorsuarmi Ittoqqortoormiinilu nakorsanik pissarsiornissaq Naalakkersuisut qaqugu pilersaarutigivaat?

Akissut:

Peqqinnissaqarfik, pingaartumik peqqissaasut - aamma nakorsat tungaannit, annertuumik sulisoqarniarnikkut ilungersunartorsiorpoq. Peqqinnissaqarfiup maluginiarpa, ukiuni marlunni kingullerni COVID-19-imik tuniluunnersuup taassumalu kingorna peqqissaasunik aamma nakorsanik atorfinitsiniarneq ataatsimut isigalugu ajornarnerulersimasoq. Aasaq mannali atorfinitsiniarnermut ilungersunartut annertunungaatsiarput. Tamanna ilutigalugu Peqqinnissaqarfik Norgemi aamma Danmarkimi sulisussanik annertuumik unammillerteqalersimasoq ersarinnerulersimavoq.

Naalakkersuisut Peqqinnissaqarfik peqatigalugu sullissinermut najoqqutassiaq nutarsarnissaa anguniarlugu misissorneqarnissaa siunertaraat. Tassunga ilanngullugu peqqissaavinni assigiinngitsuni peqqinnissakkut ilisimasassatut pisariaqartartitat misissorneqarumaarputtaa. Sullissinissamat najoqqutassiaq maannamut atuuttumut peqqinnissakkut sullissinerit peqqissaavinni assigiinngitsuni tunniunneqarsinnaasut allaatigineqarput.

Sullissinermut najoqqutassiq ilanngunneqarpoq.

2. Qanga kingullermik Ittoqqortoormiini nittarsaassilluni nakorsarsiortoqarnikuua?

Akissut: Ittoqqortoormiit peqqissaavianut tamanut allagarsiinikkut nakorsassarsiorneq kingullermik 2019-mi pivoq, tamatuma kingorna nakorsamik atorfinitsitsogaangilaq. 2020-2021-mi Covid-19-imik angallassinermut killilersuutit tunngavigalugit sivisuumik mattusimagallartussaaneq pissutigalugit ilaatigut Ittoqqortoormiini nakorsaqarniarneq ajornartorsiutaasimavoq.

Apeqquut 1-imut akissutigineqartoq innersuussutigineqarpoq.

a. Qinnuteqartarsimasut sooq itigartinneqartarnikuuppat?

Akissut: Apeqquummut 1-mut akissut innersuussutigineqarpoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Mimi Karlsen

Februar 2015
AMU/ELLA

**Peqqinnissaqarfiup
qitiusumik immikkoortuini
sullissineq**

Imarisai

1. AALLAQQAASIUT **FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.**
2. SULLISSINERIT PILLUGIT NASSUIAATEQARNERUP SIUNERTAA **FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.**
3. QITIUSUMIK IMMikkoORTORTAT ILUSILIGAANERAT
AAQQUSSUUSANERALLU **FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.**
 - 3.1 Qitiusumik immikkoortortami suliffeqarfiit (nassuiaat) 3
 - 3.2 Ilinniarsimasunik sulisoqarneq sulisullu immikkoortuni qitiusumik immikkoortortap ataani
inissisimasuni sullissinerat 4
Ernisut 8
 - 3.3 Immikkut ilisimasallit qitiusumik immikkoortunut angalasarneranni sullissinerit
(Ataqatigiissaaraluni pilersaarusiaq) 11
 - 3.4 Qitiusumik immikkoortortani pigaartoqartarneq pinasuagassanillu sullissineq 11
4. UNITSITAASINNAANEQ 12
5. PEQQINNISSAQARFIUP AVATAANI SULLISSINERIT 13
6. PEQQINNISSAQARFIUP KOMMUNILLU SULEQATIGIISSUTIGISAAT 13
7. PEQQINNISSAQARFIUP ATAANI KIFFARTUUSSINERIT 13
8. PEQQINNISSAQARFIUP SULIFFEQARFIUTAANI SULLISSINERIT
TITARTAGANNGORLUGIT TAKUTINNEQARNERAT 14
9. PEQQINNISSAQARFIMMI SULLISSINERUP MALITTARISASSIUUNNEQARNERA
ATUISUTULLU AKILIUTEQARTARNEQ 18
 - 9.1 Napparsimasunik angallassineq: 18
 - 9.2 Napparsimasunik ingialluineq **Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**
 - 9.3 Nakorsaatinik pissarsisinnaaneq **Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**
10. SULLISSINERUP PITSAASSUSAA **FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.**
 - 10.1 Qaffasissumik pitsaassusilimmik sullinneqarsinnaaneq – teknikkikkut 21
 - 10.2 Sullissinerup pitsaassusaannik qulakkeerineq **Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**

1. Aallaqqaasiut

'Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini sullissineq' qulequtsiullugu allakkiaq taamaaginnarani allanngorarlunilu ineriartortuuvoq, suliniutinik nutaanik atuutilersitsineq ilutigalugu imal. nunatsinni peqqinnissaqarfik allannguuteqarpat nutartertuagassaq. Taamaammat allakkiaq allanngortitassaangitsutut isigineqassanngilaq, peqqinnissaqarfiulli ullumikkut siunissamilu qaninnermi sullissineranik ataatsimut takussutissiissalluni.

Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 6. november 1997-imeersoq naapertorlugu peqqinnissaqarfiup anguniagaa ima nassuiarneqarpoq:

" Peqqinnissaqarfiup suliassaasa pingaarnersaraat innuttaasut peqqissusiisa siuarsarnissaat, nappaatit nappaatinullu assingusut pinaveersaartinnissaat kiisalu inuit nappaatillit nappaatinullu assingusunik nappaatillit misissornissaat, katsorsarnissaat paarinissaallu.....Suliassaminik pilersaarusiornermini peqqinnissaqarfiup anguniassavaa peqqinnissaqarfiup sullissinerinut assigiimmik periarfissaqartitsisoqarnissaa sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu."

Pissutsit qanoq ittuunerat apeqqutaalluni, inuit Kalaallit Nunaanni najugaqartutut inuit allattorsimaffianni nalunaarsimasut makkunanga neqeroorfigineqarnissaq pisinnaatitaaffigaat:

- 1) Pinaveersaartitsinermit atatillugu misissortinneq
- 2) Katsorsartinneq- pisariaqarpallu immikkut ilisimasalimmit katsorsartinneq
- 3) Peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanni uninnganeq najugaqarnerlu, tamatumunngalu atatillugu naartusunik ernisunillu isumassuineq
- 4) Peqqinnissaqarfiup immikkoortuini /kigutilerivinni kigutileritinneq, pinaveersaartitsinermullu atatillugu kigutigissarneqarneq¹
- 5) Ornigulluni peqqinnissakkut sullissineq
- 6) Meeraaqqerineq
- 7) Peqqinnissaqarfiup immikkoortuini angerlarsimaffinnilluunniit peqqissaaneq
- 8) Maleruagassat Naalackersuisunit aalajangikkat naapertorlugit- nakorsaatit nakorsamik allagartalertariaqanngitsut ilanngullugit- nakorsap allagartaligaanik nakorsaaserneqarneq
- 9) Nappaatinut aalangersimasunut akiuussutissinneqarneq
- 10) Timikkut ajoqutinut amigaatinulluunniit iluaquserneqarneq
- 11) Nakorsiarnermit uninnganermulluunniit atatillugu timikkut sungiusaasumit sungiusarneqarneq
- 12) Naalackersuisut maleruagassiat naapertorlugit allagartalersinneq

Peqqinnissaqarfimmik atuisunut **assigiimmik periarfissiinissaq** siuarsarniarlugu, inuit nunatsinni najugaqartutut inunnik nalunaarsuiffimmi nalunaarsimasut aalangersimasumillu nunatsinni najugallit, nakorsamit inassutaappat illoqarfinniit nunaqarfinniilluunniit imal. ukioq naallugu najugaqarfigisamit allamit qitiusumik napparsimmavimmut imal. illoqarfimmi peqqissaavimmut,

¹ Kigutigissaaneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 13. september 2006-imeersoq

Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut nunattaluunniit avataani nakorsa qarfirmut **angallanneqarnissaq** pisinnaatitaaffigaat.

Peqqinnissaqarfiup nunap immikkoortuinut aggornilersorneqarnera pillugu januaarip aallaqqaataani 2011 atuutilersumik inatsiseqalerneragut, aaqqissuusnaanikkut peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuinik taaguuserneqartunik annerusunik immikkoortoqalerpoq. Taakku arlalinnik, annerusunik minnerusunillu nunatta ilaani siammarsimasunik- siunissami siornatigut immikkoortortaasimasut akimorlugit- aningaasartuutissatut killiliussat iluini naapertuuttunik qaffasissumillu pitsaassusilinnik sullissisinnaaneq anguniarlugu suleqatigiittussanik, immikkoortorta qarput.

Immikkoortortanik aaqqissuusseqinnermi peqqinnissaqarfiup piginnaasalinnik sulissarsisinnaanissaata aalaakkaasunillu sulisoqarsinnaanerup annertusinnisaattaq politikikkut naatsorsuutigineqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik pissusiusimasunut sanilliullugu allaffissornikkut suliassanik pitsanngorsaanaq, pisariillisaanaq naatsorsuutigineqarpoq.

Peqqinnissaqarfimmi qullersat qitiusumillu immikkoortortani aqutsisut, qitiusumik immikkoortortat assigeeqqissaannginnerat assigeeqqissaalersinnaannginnerallu aqutsinikkut paaseqatigiissutigaat, qitiusumilli immikkoortortani sullissinerit sapinngisaq tamaat assigiissinnissaat siunertaavoq.

2. Sullissinerit pillugit nassuiaateqarnerup siunertaa

- Inatsitigut aalajangersakkat-, politikikkut suliniutissatut siunniussat- sullinneqarnissamullu neqeroorutit imminnut naapertuunnerannik ersarissaaneq
- Peqqinnissakkut sullinneqarnissamut atatillugu qitiusumik immikkoortortap ataani immikkoortuni suut peqqinnissakkut sullinneqarnissamut neqeroorutaasinnaanerannik nassuiaaneq. Dronning Ingridip napparsimmavissuani uninnganermi nakorsiarnermiluunniit immikkut ilisimasalinnit nakorsartinnerit, matumani **ilaanngillat**.
- Peqqinnissakkut sullissisut ilinniagaqassutsikkut pisariaqartitamik paasisimasallit inummut pineqartumut, piffissami sumiiffimmilu eqqortumi katsorsaaneramik naapertuuttumik neqerooruteqarsinnaanerisigut, ilinniagaqassuseq tunngavigalugu sullissinerup pitsaasup anguneqarsinnaaneramik nassuiaaneq.
- Peqqinnissakkut sullissinerup ilinniagaqassuseq tunngavigalugu nunalu tamakkerlugu maleruagassiat pitsaassutsillu akuerisat tunngavigalugit assigiiamik tunngaveqartumik ataqatigiissaakkamillu ingerlanneqarneranik nassuiaaneq.

3. Qitiusumik immikkoortortat ilusiligaanerat aaqqissuussaanelallu

3.1 Qitiusumik immikkoortortami suliffeqarfiit (nassuiaat)

Peqqinnissaqarfiup ataani suliffeqarfiit ataasiakkaat akornanni immikkoortitsinissaq pillugu paaseqatigiinneq, peqqissaanikkut nutarterinermut tunngatillugu politikikkut kissaatigisanik eqquutitsinissamut naapertuuttusoq paasinarsivoq. Najukkani innuttaasut Peqqinnissaqarfimmilu sulisut amerlasuut, peqqinnissakkut sullissinermi suut neqeroorutaasinnaaneranik /neqeroorutaanissaannik assigiinngitsunik paasinnittariaaseqarnerannik, tamanna ilaatigut patsiseqarpoq. Najukkami peqqinnissakkut sullinneqarnissamut neqeroorutigineqartussat qaffasissusissaattut naatsorsuutigineqartut, qanga peqqinnissaqarfiup immikkoortorisimasaani neqeroorutaasarsimasunik tunngaveqarajupput.

Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuisa tallimaasut ataanni immikkoortut, innuttaasut amerlassusaat tunngaviginerullugu pilersitaasut ima nassuiarneqarput:

1. Nunaqarfimmi 50-it inorlugit inulimmi nakorsiertitsivik Pipalummi² nakorsiertitsissuteqanngitsoq
2. Nunaqarfimmi 50-itiit 200-it pallillugit inulimmi nakorsiertitsivik Pipalummi nakorsiertitsissutilik
3. Napparsimmaveeraq: 200-niit 500 pallillugit inulik
4. Peqqissaavik (minneq): 500-niit 1.200 pallillugit inulik
5. Peqqissaavik (anneq): 1.200 sinnerlugit inulik
6. Nunap immikkoortuani qitiusumik napparsimmavik: nunap immikkoortuani pineqartumi illoqarfimmi inuttunerpaami inissisimasoq
7. Kigutilerivik: illoqarfimmi 500-it sinnerlugit inulinni kigutilerivik ataaseq arlallilluunniit

Kalaallit Nunaanni innuttaasut ukiuni arlaqalersuni nunaqarfimmiit illoqarfimmiillu minnerusunit illoqarfimmut annerusunut nutserput. Nutsernerup tamatuma ingerlaannarnissaa peqqinnissaqarfimmiit ilimagineqarpoq.

Peqqinnissaqarfiup ataatsimoortup siunissaata sapinngisaq tamaat pitsaanerpaanissaa qulakkeerniarlugu, innuttaasunik sullissinerup naleqqussartuarnissaa pisariaqarpoq. Ilinniagaqassusseq tunngavigalugu peqqinnissakkut sullinneqarnerup qaffasissusaata tamatumunngalu atatillugu nunaqarfimmi illoqarfimmiiluni ataasiakkaani aningaasartuutit inuttussusermut tulluarsagaanerat, taamaasilluni qulakkeerneqassaaq.

Kalaallit Nunaanni illoqarfiit minnerit arlallit ullumikkut inuttussutsimikkut peqqinnissakkut sullinneqarnissamut neqeroorutinik napparsimmaveeqqami neqeroorutaasinnaasunik neqeroorfigineqarsinnaasunngornerat, innuttaasut katitigaanerisa allanngoriartornerata nassataraa. Peqqinnissaqarfiullu illoqarfimmi pineqartuni innuttaasut ileqquusimasut naapertorlugit sunik sullinneqarsinnaanerat ilisimaarilluarpaa. Taamaammat peqqinnissaqarfiup innuttaasut pineqartut aaqqissuussinermut allamut ikaarsaarnissaannut sapinngisaq tamaat

² Pipaluk nunaqarfimmi qarasaasiakkut nakorsiertitsissummut atsiussaavoq.

oqilisaanneqarnissaat aamma kisaatigaa. Piffissami ikaarsaarfimmi peqqissaavinni minnerni sullissinerit assingi annertusisamik nakorsaqartitsinikkut³ attatiinnarneqassapput. Peqqinnissaqarfiulli illoqarfinni nunaqarfinnilu ataasiakkaani naapertuuttumik piffissaleeqqaarani innuttaasunut sullissinissamik neqeroorutinik allannguisoqannginnissaa, naapertuussorinarpallu allannguinerup ikaarsaarfimmi atuutsikkiartuaarneqarnissaa erseqqissarneqassaaq.

Illoqarfiit nunaqarfiillu inuttussusaat peqqinnissaqarfimmit malittarineqarpoq. Illoqarfik nunaqarfilluunniit, ukiut arlallit ingerlaneranni malunnaatilimmik aalaakkaasumillu inuttusiartorpat /inukilliartorpat, peqqinnissaqarfiup neqeroorutai annertusineqarsinnaapput annikillineqarsinnaallutilluunniit.

3.2 Ilinniarsimasunik sulisoqarneq, sulisullu immikkoortuni qitiusumik immikkoortup ataani inissisimasuni sullissinerat⁴

Nunaqarfimmi nakorsartitsivik qarasaasiakkut Pipalummik nakorsartitsissuteqanngitsoq

Nunaqarfimmi nakorsartitsivik qarasaasiakkut Pipalummik nakorsartitsissuteqanngitsoq ataatsimik sulisoqarpoq.

Nalinginnaasumik sulisoq sap. ak. nal. ak. aqqaneq marluk 30-illu akornanni sulisussatut atorfinitsitaavoq⁵. Nunaqarfinni sulisut tamarmik nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisutut ilinniagaqarsimanissaat anguniarneqarpoq. Nunaqarfinni peqqinnissakkut sullissisut feeriarnerminnilu taartigisartagaat aalajangersimasut taskimik pinasuagassanut atugassiamik atuisinnaanermut, portørinut nunaqarfinnilu peqqinnissakkut sullissisunut naatsorsuussamut, pikkorissartussaapput. Nunaqarfik immikkut ilisimasalinnit (nakorsanit, peqqissaasunit, meeraaqqerisunit, sundhedsassistentinit) assigisaannillu peqqissaavimmiit /qitiusumik napparsimmavimmiit, ukiumut marloriarluni sisamariarluniluunniit tikinneqartarpoq.

Nunaqarfimmi nakorsartitsivik qarasaasiakkut Pipalummik nakorsartitsissutiluk

Nunaqarfimmi nakorsartarfik qarasaasiakkut Pipalummik nakorsartitsissutiluk ataatsimik sulisoqarpoq.

Nalinginnaasumik sulisoq sap. ak. nal. ak. 30-it 40-llu akornanni sulisussatut atorfinitsitaavoq⁶. Nunaqarfinni sulisut tamarmik nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisutut ilinniagaqarsimanissaat anguniagaavoq. Nunaqarfinni peqqinnissakkut sullissisut feeriarnerminnilu taartigisartagaat aalajangersimasut taskimik pinasuagassanut atugassamik atuisinnaanermut, portørinut nunaqarfinnilu peqqinnissakkut sullissisunut naatsorsuussamut pikkorissartussaapput. Nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisut feeriarnermilu taartigisartagaasa aalajangersimasut, qarasaasiakkut nakorsartitsissut isiginnaaruserluni (Lync) attaveqatigiissinnaaneq ilanngullugu, piginnaaneqarfigissavaat. Qarasaasiakkut nakorsartitsissut Pipaluk atorlugu ullut tamakkiallugit peqqissaavimmut /qitiusumik napparsimmavimmut immikkut ilisimasalinnut

³ Peqqissaavimmi (minneq) neqeroorutit pillugit nassuiaat imm. 3.2-mi takuuk

⁴ Sullinneqarneq tassaavoq peqqinnissaqarfiup immikkoortuanut nakorsiarneq qarasaasiakkulluunniit nakorsartinneqarneq.

⁵ Sap. ak. nal. akunneri nakorsartitsinernut-, angerlarsimaffinnut ornigunnernut-, pinasuagassanut ikiuunnernut-, allaffissornikkut ingerlatsinermut tamakkununggalu atatillugu suliaasanut allanut atornerqarput.

⁶ Nassuiaat 5 takuuk.

attaveqartoqarsinnaavoq. Nunaqarfik peqqissaavimmiit/ qitiusumik napparsimmavimmiit ukiumut pingasoriarluni sisamariarluniluunniit Peqqinnissakkut sullissisunik immikkut ilisimasalinnit (nakorsanit, peqqissaasunit, meeraaqqerisunit, sundhedsassistentinit, nakorsaatinut akisussaasunit) tikinneqartarpoq. Immikkut ilisimasalinnik tikittoqartinnagu nunaqarfimmut angalanerit pitsaanerusemik ingerlanneqarnissaat nukinnillu tamatumunnga atugassaasunik atorluanaanissaq siunertaralugu, nunaqarfimmi peqqinnissakkut sullissisoq peqatigalugu qarasaasiakkut nakorsartitseqqaartarneq annertusiartussaaq. Nunaqarfiit tikillugit nakorsartitsisarnerit ilaat (ilaatigut) qarasaasiakkut nakorsartitsinernik taarserneqarsinnaapput.

Napparsimmaveeraq

Napparsimmaveeraq peqqissaasumik/ sundhedsassistentimik imal. nunaqarfimmi peqqissaanikkut sullissisumik sulisoqarpoq. Napparsimmaveeraq nalinginnaasumik ulluinnarni ulluklut (nal. arfineq pingasuniit ualikkut sisamat tungaanut) sulisoqartarpoq. Nunaqarfiup angissusaa pisariaqartitsinerlu naapertorlugit ullormut nakorsartitsinissanut piffissat- nalinginnaasumik minutsit 15-it 20-illu akornanniittut- amerlassusissaat aalajangiivigineqartarpoq. Suliffiup avataani pinasuartumik ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsinermi pigaartuusarneq pillugu aaqqissuussinerit atuuttut innersuussutigaaqut (immikkoortoq tamatumunnga tunngasoq ataani takuuk).

Peqqissaasoq /sundhedsassistentit qitiusumik napparsimmavimmi imal. peqqissaavimmi napparsimmaveeqqami, immikkut siunnerfilimmillu suliasat pillugit paasisutissinneqartussaapput ilinniartitassaallutillu, tamatumalu saniatigut napparsimmaveeqqami namminersorfiulluni suliffiusumi sulinissamut pisariaqartitanik piginnaasaqalernissaq anguniarlugu (pinasuartumik peqqissaanikkut ikiorsigassat ilanngullugit), Peqqissaanermik ilinniartimmi pikkorissaanerni ilinniartitaanernilu peqataassallutik. Nunaqarfinni peqqinnissakkut sullissisut taakkulu feeriarnerup nalaani taartigisartagaat aalajangersimasut, portørinut ilinniarsimangitsunut nunaqarfinnilu peqqinnissakkut sullissisutulli, taskimut pinasuagassanut atugassamut uppersarsaammik pissarsiviusumi pikkorissartinneqartussaapput. Sulisut tamarmik qarasaasiakkut nakorsartitsissutip atornissaa- isiginnaarut (Lync) atorlugu attaveqatigiinneq ilanngullugu- piginnaaneqarfiggissavaat. Immikkut ilisimasallit (nakorsaq, meeraaqqerisoq, nakorsaatinut akisussaasoq allallu) peqqissaavimmiit/qitiusumik napparsimmavimmiit ukiumut minnerpaamik sisamariarlutik annerpaamillu arfineq pingasoriarlutik⁷ suliarlorlutik tikittut sulisunit isumagineqartussaapput. Nunaqarfimmi katsorsaanissat misissuinissallu pitsaanerpaamik ingerlanneqarsinnaaqqullugit nukinnillu tamatumunnga atugassamik atorluanaanissaq siunertaralugu, immikkut ilisimasalinnik tikittoqarnissaa sioqqullugu qarasaasiakkut nakorsartitsissut atorlugu napparsimasunik misissuisoqartarpoq. Nunaqarfiit tikillugit nakorsartitsisarnerit ilaat (ilaatigut) qarasaasiakkut nakorsartitsinernik taarserneqarsinnaapput.

⁷ Nunaqarfik Kangerlussuaq angissutsini mittarfeqarfiuninilu pissutigalugit qaammammut ataasiarluni nakorsamit tikinneqartarpoq.

Peqqissaavik (minneq)

Peqqissaavik minneq peqqissaasumik, sundhedsassistentimik peqqissaanermilu ikiortinik sulisoqarpoq. Peqqissaavik nalinginnaasumik ulluinnarni ullukkut (nal. arfineq pingasuniit ualikkut nal. sisamat tungaanut)⁸ sulisoqartarpoq. Nunaqarfiup angissusaa pisariaqartitsinerlu naapertorlugit ullormut nakorsartitsinissanut piffissat- nalinginnaasumik minutsit 15-it 20-illu akornanniittut- amerlassusissaat aalajangiivigineqartarpoq. Suliffiup avataani pinasuartumik ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsinermi pigaartuusarneq pillugu aqqissuussinerit atuuttut innersuussutigaaqut (immikkoortoq tamatumunnga tunngasoq ataani takuuk).

Peqqissaasut/ sundhedsassistentit peqqissaanermilu ikiortit qitiusumik napparsimmavimmi imal. pikkorissaanerni ilinniartitaanernilu peqataanikkut, napparsimmaveeqqami siunnerfeqarlunilu immikkut suliasat pillugit paasissutissinneqarnissaat ilinniartitaanissaallu qulakkeerneqassaaq, tamatumalu saniatigut peqqissaavimmi namminersorfiulluni suliffiusumi sulinissamut pisariaqartitanik piginnaasaqalernissaq anguniarlugu (pinasuartumik peqqissaanikkut ikiorsigassat ilanngullugit), pikkorissarneqarlutillu ilinniartitaassapput. Portørit annaassiniartartut ilinniarsimasuussapput taskimullu pinasuagassanut atugassamut uppersarsaammik pissarsiviusumi pikkorissarsimasuussallutik. Sulisut tamarmik qarasaasiakkut nakorsartitsissutip atornissaa- isiginnaarut (Lync) atorlugu attaveqatigiinneq ilanngullugu- piginnaaneqarfigissavaat. Immikkut ilisimasallit (ass. meeraaqqerisoq, ernisussiortoq, aaviisartoq, nakorsaatitut akisussaasuusoq) qitiusumik napparsimmavimmiit ukiumut marloriarlutik sisamariarlutilluunniit suliarlorlutik tikittut sulisut isumagisassaraat. Nunaqarfimmi nakorsaanissat misissuinissallu pitsaanerpaamik ingerlanneqarsinnaaqqullugit nukinnillu tamatumunnga atugassamik atorluannaissaq siunertaralugu, immikkut ilisimasalinnik tikittoqarnissaa sioqqullugu qarasaasiakkut nakorsartitsissut atorlugu napparsimasunik misissuisoqartarpoq. Nunaqarfiit tikillugit nakorsartitsisarnerit ilaat (ilaatigut) qarasaasiakkut nakorsartitsinernik taarserneqarsinnaapput.

Peqqissaavinni minnerni nakorsaqaarneq

Innuttaasut katitigaanerit allanngorartoq sulisussarsisinnaanermullu periarfissat nalinginnaasut, illoqarfimmi minnerusuni arlalinni aalaakkaasumik nakorsaqaarniarnermut ilinniagaqassutsikkut aningaasaqarniarnikkullu peqqinnissaqarfimmit akuersaarneqarsinnaasumik, annertuumik ajornakusoortitsipput.

Illoqarfiit mikisunik peqqissaavillit (nunaqarfiit ilanngullugit 500-niit 1.200 pallillugit inullit), ullumikkut taarseraattuarnik nakorsaqaartut siunissami aalajangersimasumik nakorsaqaarfiujunnaarlutik annertusisamik nakorsamit tikittartumik sullinneqartalissapput⁹. Taamaalilluni nakorsaqaq piffissap annersaani qitiusumik napparsimmavimmiissaaq, nakorsalli nikittaallutik qaammatit tamaasa qitiusumik napparsimmavimmiit tikittassapput, tamatumunngalu tapertatut akuttunngitsunik qarasaasiakkut pilersarusiukkamik nakorsartitsisoqartassalluni.

⁸ Sulisorisat piginnaasaat apeqqutaalluni ulloq unnuarlu pigaartuuneq /sap-ak. naanerini piffissami sivikitsumi ass. qitiusumik napparsimmavimmut/ Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut/ nunatta avataanut ingerlaqqittussanik sullissisoqarsinnaavoq.

⁹ Taamaalillutik ukiup ingerlanerani arfineq pingasoriangikkunik aqqaneq marloriarlutik nakorsamit tikinneqartalissapput.

Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuiniit peqqissaavinnut minnerusunut qanoq akulikitsiginisunik nakorsamik tikittoqartarnissaa aalajangiivigineqassaaq. Nakorsaqartarnissap qanoq akulikitsiginissaa inuttussuseq pingaarnertut tunngavigalugu aalajangiivigineqassaaq. Tamatuma saniatigut najukkani pissutsit arlallit – ilaatigut ataqatigiissaarinnermut nappaataasartunullu tunngasut allanit suliarineqarsinnaanissaat (peqqissaasunit) qarasaasiakkullu nakorsartitsinerit sunniuteqarluartut eqqarsaatigineqassapput. Peqqissaasut nakorsaqannginnerata nalaani sulisinnaanngorlugit atorluarsinnaasamik piginnaanngorsarneqassapput. Ass. peqqissaasoq sinitsitsisartuusinnaavoq ajoqusersimasunik /pinasuagassanik sullissinnermi misilittagaqartoq/ issittumi peqqissaanermik qaffasissumik ilinniagaqarsimasoq imal. pinasuagassanut tunngasunik ilinniarsimasoq. Nakorsaqarnerup najukkami pisariaqartitsinnermut naapertuuttuunera nalilersorneqartuassaaq. Tamanna tunngavigalugu qitiusumik immikkoortortap nakorsaqartarnerup akulikissusaa allannngortissinnaavaa.

Peqqissaavik (anneq)

Peqqissaavik (anneq) nalinginnaasumik katsorsaaneermik immikkut ilisimasalinnik, allamik naapertuuttumik immikkut ilinniagalinnik imal. nalinginnaasumik katsorsaaneermik immikkut ilisimasaqarnerup naligisaanik piginnaaneqarnermut uppersartaalinnik nakorsaqarpoq. Periarfissaqarpattaaq nakorsat ilinniagaqassutsikkut Kalaallit Nunaanni katsorsaaneq¹⁰ piginnaasaqarfissavaat. Peqqissaavik aamma peqqissaasunik, sundhedsassistentinik, portørinik, assigisaannillu peqqissaavinni suliassaqarfinnut -soorlu meeraaqqerinnermut, angerlarsimaffinni peqqissaanermut nakorsaatinik tunniussisarnermut il.il. naapertuuttunik sulisoqassaaq. Peqqissaavinni suliassaqarfiit immikkut ittut sulisusaqartinniarlugit, suliassat suunerinik saqqummiussinnermut, ilitsersuinnermut piginnaasanillu ineriartortitsinnermut atatillugu (peqqissaasutut pinasuagassanik suliagaqarsinnaaneq ilanngullugu) pikkorissaanerit peqataanikkut siunnerfeqartumik sulisunik ilinniartitsisoqassaaq. Portørit annaassiniartartutut ilinniarsimasuussapput taskimullu pinasuagassanut atortussamut uppersartaammik pissarsissutigisaminnik pikkorissarsimasuussallutik. Peqqissaaviit nakorsartitsiviini ullut tamaasa suliffiup nalinginnaasup nalaani (nal. ullaakkut arfineq pingasuniit ualikkut nal. sisamat tungaanut) nakorsarfissat ¹¹peqqissaasumukarfissallu neqeroorutaapput. Inuttussuseq pisariaqartitsinnerlu naapertorlugit, ullormut nakorsartitsinissanut piffissat nalinginnaasumik minutsit 15-it 20-illu akornanniittut, amerlassusissaat aalajangiivigineqartarpoq. Tamatuma saniatigut pilersaarutaasumik nakorsartinnermut/ misissortinnermut atatillugu unitsitsisoqarsinnaavoq. Peqqissaavik ulloq unnuarlu sulisoqarpoq. Ulluinnarni nalinginnaasumik suliffiup avataagut innuttaasut pinasuartumik ikiortariallit peqqissaavimmut toqqaannartumik saaffiginnissinnaapput. Qitiusumik immikkoortortani peqqissaavinni annerusuni qitiusumiit pigaartoqartitsineq suli atuutilinngilaq.

¹⁰ Ilinniagaq; Kalaallit Nunaanni nakorsaaneq: Ilinniagaqinnet- nakorsat Nuup avataani napparsimmavinni peqqissaavinnilu sulerusuttut piginnaasaannut nukittoqutaasinnaasoq. Ilinniartitaaneq naatsunnguaq siunnerfilik nakorsatut ilinniakkanut nunani issittuni ilisimasassanut sulinermilu piginnaasassanut piumasagaatinut immikkut ittunut ilassutaasoq.

¹¹ Nakorsat piginnaasaat apeqqutaallutik ulliinnartunik allanillu annikitsunik sap. ak. ataasiarluni pilattaasoqartarnissaa pilersaarutaasinnaavoq. Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortortaata aqqissuussaanera apeqqutaalluni peqqissaavimmiit nunaqarfinnut angalasoqarsinnaasarpoq. Nunaqarfinnut angalanerit nalaanni pilaanerit/ nakorsartitsineq allatigullu nakorsamit sullinneqarneq annikillisinneqartariaqartarpoq.

Sulisut tamarmik qarasaasiakkut nakorsartitsissummik atuisinnaassapput. Immikkut ilisimasallit allat soorlu ernisussiortoq, meeraaqqerisoq, nakorsaataasivimmi assistenti, timimik sungiusaasoq assigisaallu qitiusumik napparsimmavimmiit suliarlorlutik tikittut, sulisut isumagisassaraat. Tikittoqarluni misissuinissallu pitsaanerpaamik ingerlanneqarsinnaaqqullugit nukinnillu tamatumunnga atugassanik atorluaanissaq siunertaralugu, immikkut ilisimasalinnik tikittoqarnissaa sioqqullugu qarasaasiakkut nakorsartitsissut atorlugu napparsimasunik misissuisoqartassaaq. Nakorsartitsisarnerit ilaat (ilaatigut) qarasaasiakkut nakorsartitsinernik taarserneqarsinnaapput.

Peqqissaavinni annerni nakorsaqrneq

Peqqissaavinni annerusuni nakorsanik aalajangersimasumik atorfeqartunik imal. sivikinnerpaamik qaammagini pingasuni taartaasartunik atorfinitsitsisarneq anguniarneqarpoq. Tamanna ajornarpat nunap immikkoortuani qitiusumik napparsimmavimmi aalajangersimasumik paarlakaannikkut nakorsaqartitsisoqarsinnaassaaq. Taamaaliornikkut aalajangersimasunik nakorsaqartitsisoqarsinnaassaaq, nakorsatut ilinniagaqassutsip qaffasissusaa ikorfartorneqassaaq¹², pinasuagassaqartillugulu nakorsamit ikiorneqarsinnaaneq qulakkeerneqassalluni.

Peqqinnissaqarfiup immikkoortuani qitiusumik napparsimmavik

Qitiusumik napparsimmavik nakorsanik-, peqqissaasunik-, sundhedsassistentinik-, meeraaqqerisunik-, ernisussiortunik-, timikkut /tarnikkut nappaatilinnut angerlarsimaffinni peqqissaasunik, timimik sungiusaasunik aaviisartunik-, portørinik assigisaannillu kiisalu peqqissaanermi ikiortinik/ peqqissaanermik siammarsaasunik(sundhedsmedhjælperinik) sulisoqarpoq.

Qitiusumik napparsimmaviit ullut tamaasa suliffiup nalinginnaasup nalaani (nal. ullaakkut arfineq pingasuniit ualikkut nal. sisamat tungaanut) nakorsarfissat¹³ peqqissaasumukarfissallu neqeroorutaapput. Inuttussuseq pisariaqartitsinerlu naapertorlugit ullormut nakorsartitsinissanut piffissat nalinginnaasumik minutsit 15-it 20-illu akornanniittut amerlassusissaat aalajangiivigineqartarpoq. Tamatuma saniatigut pinasuartaarialimmik pilersaarutaasumilluunniit nakorsartinnermut/ misissortinnermut atatillugu unitsitsisoqarsinnaavoq.

Qitiusumik napparsimmavik ulloq unnuarlu sulisoqarpoq. Ulluinnarni nalinginnaasumik suliffiup avataani innuttaasut pinasuartumik ikiortariallit peqqissaavimmu toqqaannartumik saaffignissinnaapput.

Ernisut

Nunap immikkoortuani naartusunik sullissineq ernisussiornerlu qitiusumik napparsimmaviit isumagisaraat. Taamaaliorsinnaaneq qitiusumik napparsimmavimmi ataatsimik arlalinnilluunniit

¹² Nakorsat misilittagallit atorfineqqaallu piginnaasaasa atorluarneqarnissaat pigiinnarneqarnissaallu siunertaralugu, qitiusumik napparsimmaviup peqqissaaviillu akornanni paarlaattarnissaasa iluaqutaasusnaanissaa, oqaatigineqassaaq. Qitiusumik immikkoortuni avatangiisit nakorsatut ilinniarfiusinnaasut inerisarnissaannut/ pigiinnarnissaannut periarfissaq aamma tassaniippoq.

¹³ Nakorsat piginnaasaat apeqqutaallutik ullinnartunik allanillu annikitsunik sap. ak. ataasiarluni pilattaasoqartarnissaa pilersaarutaasinnaavoq. Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortortaata aqqissuussaanera apeqqutaalluni peqqissaavimmiit nunaqarfinnut angalasoqarsinnaasarpog. Nunaqarfinnut angalanerit nalaanni pilaanerit/ nakorsartitsineq allatigullu nakorsamit sullinneqarneq annikillisinneqartariaqartarpoq.

nalinginnaasumik erninermut atatillugu kingunerluutinik naatsorsuutigineqanngitsunik katsorsaasinnaasunik nakorsaqaarnissaanik piumasaqaatitaqarpoq. Periarfissaqarpat, nakorsat ilisimasaqarfik Kalaallit Nunaanni katsorsaaneq piginnaaneqarfigissavaat. Qitiusumik napparsimmavik napparsimasunut pinasuartumik katsorsartariaqartunut - pilatsikkasuarluni ernisittariallit ilanngullugit- sinitsitsisinnaasumik sulisoqassaaq. Aaviisarfik aalersuutissanik aaversittarfiussaaq imal. minnerpaamik aalersuutissanik sillimmateqarfiussalluni.

Sulisoqarnikkut inississimaneq qulaani nassuiaatigineqartumi ukioq naallugu ulloq unnuarlu aaqqissuussamik pigaartoqanngilaq. Taamaammat piffissani sivikitsuni ass. nunaqarfinnut angalanerup nalaani, sap. ak. naanerini sulinngiffeqarnerni imal. sunngiffimmi sammisaqarnermi sulisut pingaarutilimmik inissisimasut taakku suliassani pingaarutilinni¹⁴ ataasiinnaasarnerat pissutaalluni, imaaliallaanaq pissarsiassaaneq ajorput.

Immikkut ilisimasaqarfeqarnerup immikkuualuttunillu ilisimasaqarfeqarnerup annertusiartuinnarnerat tunngavigalugu, ukiut ingerlanerini piginnaasalinnik (pingaartumik nakorsanik) qitiusumik napparsimmavinni ernisitsisinnaasunik pissarsiniarneq ajornarsiartuinnarpoq. Pissutsit taamaaginnassappata, ukiut tulliuttut qulit 20-illu akornanni qitiusumik napparsimmavinni ernisitsinissamut upalungaarsimasoqarsinnaajunnaassaaq. Tamanna kinguneqassaaq ernisussat tamarmik Nuummi Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut erniartortalernissaannik. Peqqissaasunik sinitsitsisartunik pissarsiniarnerup ajornartorsiutaagaluttuinnarportaaq. Sulisut pingaarutilimmik inissisimasut ernisussiornermi pisariaqartitat taartissaqanngikkaangata, naartusut nunap immikkoortuani allami qitiusumik napparsimmavimmut imal. Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut nuunneqartariaqartarput.

Qitiusumik napparsimmavik sulisinnaatitaassummik uppernarsaatilinnik allanik suliassaqaarfinnut qitiusumik napparsimmavimmi suliassanut naapertuuttunik sulisoqarpoq. Qitiusumik napparsimmavimmi suliassat immikkoortullit arlaqaqisut suliarsinnaajumallugit, sulisut allat paasisutissiinnikkut, ilitersuinikkut tamatumalu saniatigut pikkorissaanerni ilinniartitaanerni immikkullu ilisimasalittut ilinniarnermi peqataanikkut (pinasuartarialinnik peqqissaaneq ilanngullugu), piginnaasatigut siunnerfilimmik inerisaavigineqartarput. Portørit annaassiniartartut ilinniarsimasuussapput taskimillu pinasuagassanut atugassamut uppernarsaammik allagartartaarfiusumut pikkorissarsimasuussallutik. Ilinniagaqassuseq tunngavigalugu peqqinnissakkut sullissisut tamarmik qarasaasiakkut nakorsartitsissummik atuisinnaassapput tamatumuunlu nunaqarfinnik qitiusumillu napparsimmaviup ataani inissisimasunik allanik kiffartuussissallutik, Dronning Ingridillu Napparsimmavissuani nunattaluunniit avataani nakorsat immikkut ilisimasallit peqatigalugit qarasaasiakkut nakorsartitsisoqartassalluni. Nuummiit Qallunaat Nunaanniilluunniit immikkut ilisimasalinnit pilersaarussiaq ataqatigiissaagaq¹⁵ naapertorlugu tikiqqarneq. Pitsaanerpaamik angusaqaarnissaq nukinnillu tamatumunnga naatsorsuussanik atuilluarnissaq qulakkeerniarlugu, tikiqqarneq sioqqullugu qarasaasiakkut nakorsartitsissut atorlugu immikkut ilisimasallit peqatigalugit misissueqqaartarneq annertusiartussaaq. Angalalluni nakorsartitsisarnerit tamakkiisumik

¹⁴ Suliassaqaarfiit pingaarutilit taakku ulloq unnuarlu tamakkiisumik ingerlatineqassappata, aningaasatigut /sulisussaqaarniannikkullu ullumikkut peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutinit aaneqarsinnaanngitsunik piumasaqaatitaqartariaqassapput.

¹⁵ Immikkut ilisimasallit nunatsinneersut Qallunaat Nunaanneersullu angalanissaannut ataqatigiissaakkamik pilersaarussiaq.

ilaannakortumilluunniit qarasaasiakkut nakorsartitsinernik taarserneqarsinnaapput. Qitiusumik napparsimmavik nunap immikkoortuani allaffissornikkut ingerlatsinermi qitiuvoq.

Sulianut atatillugu qitiusumik immikkoortortamut angalaneq

Sulisut immikkut ilisimasallit **qitiusumik immikkoortumi** angalasartussat – suliassat pilersaarutaasut suuneri apeqqutaallutik makkuusinnaapput: nakorsat, peqqissaasut, meeraaqqerisut, ernisussiorlut, aaviisartut, nakorsaataasivimmi assistentit, timimik sungiusaasut, TB-mut tunngasunik ataqatigiissaarisut.

Kigutileriviit

Kigutileriviit- illoqarfinnili taamaallaat 500-it sinnerlugit inulinni - nakorsa qarfiusimasunut immikkoortitigaapput¹⁶. Kigutileriviit ataatsimik arlalinnilluunniit kigutilerisoqartussatut, kigutigissaasoqartussatut, klinikassistenteqartussatut kigutaasiortoqartussatullu naatsorsuussaapput. Kigutilerivinni nalinginnaasumik kigutinik misissuisoqartarpoq, putunik ilaartuisoqartarpoq, kigutit manngui suliarineqartarput, kigutit inissisimanerinek aqqissuisoqartarpoq, immikkut ittumik kigutileritittoqartarpoq kigutaasiortoqartarlunilu. Tamatuma saniatigut, pisariaqartitsisoqarnera nukissa qarfiuneralu apeqqutaatillugit, atuarfinnut meeqqerivinnullu takkulluni, meeqqanik /sulisunik /angajoqqaanik kigutigissarnermik/ -kigutit eqqiluitsuutinnissaannik ilinniartitsineq ilanngullugu- pinaveersaartitsinermik suliaqartoqartarpoq.

Nunaqarfiit tamarmik - inukinnerpaat kisiisa pinnatik- ukiumut minnerpaamik ataasiarlutik kigutilerivimminniit orninneqartarput. Nunaqarfinnut angalanerni kigutilerisoq klinikassistenti pisariaqarpallu kigutigissaasoq peqataasarput.

Kigutigissaanermi nalinginnaasumik kigutinik misissuineq putunillu ilaartuineq neqeroorutaapput. Allatigut kigutileritittariallit illoqarfinni kigutilerivinnut innersuunneqartarput (kigutit mannguinik suliaritittussat, kigutimik inissisimanerinek aqqissortittussat immikkullu ittumik suliarineqartussat).

Nunaqarfinnut angalanerni meeqqat mikisut atuartullu tamarmik misissortinnissamut pisariaqarpallu kigutileritinnissamut aggersarneqartarput. Ajornanngippat meeqqat mikisut atuartullu aallannginnermi naammassillugit suliarineqartarput. Piffissaqarpat /periarfissaqarpat saniatigut inuusuttut 20-it missaat pallillugit ukiullit misissortinnissamik kigutileritinnissamillu neqeroorfigineqartarput.

Pisariaqartitsisoqarpat meeqqat angajoqqaallu kigutigissarnissamut /kigutinik paarsinermut ilitsersorneqartarput.

Nunaqarfinni inersimasut (immaqalu inuusuttut) misissortinnissamik/ kigutileritinnissamik pisariaqartitsisut, kigutilerivimmeersut tikinneranni attaveqaaqqullugit innersuunneqartarput. (nunaqarfimmi allagarsiinikkut piffissamik inniminniinissaq il.il. pillugit kigutilerisoq paasisutissiisarpoq)¹⁷.

¹⁶ Kigutigissaaneq Peqqinnissaqarfik Disko qitiusumik immikkoortortarilerlugu misiligitut aqqissuussineq suliniutigineqarpoq.

¹⁷ Nunaqarfinni ataasiakkaani innuttaasut nakorsartinnissamik pisariaqartitsinerat assigninneq ajormat, kigutilerisup suliassai pingaarnersiorlugit ima tullerriaagaapput: pingaarnerrutinneqarput meeqqat mikisut atuartullu, tulluupput inuusuttut 20-it pallillugit ukiullit, pingajuullutillu inersimasut.

3.3 Immikkut ilisimasallit qitiusumik immikkoortunut angalasarneranni neqeroorutit (ataqatigiissaaraluni pilersaarussiaq)

Immikkut ilisimasalimmit misissortinnissamut neqeroorfigineqarneq nakorsamit innersuunneqarnikkut nakorsartittussanillu nalilersuinikkut pisarpoq.

Isit nappaataannik, ammikkut nappaatinik, nakorsaatitornikkut, tarnikkut nappaatinut tunngasunik, sianiuteqarfikkut nappaatinik, meeqqat nappaataannik, siutikkut qingakkut toqqusaakkullu nappaatinik, arnat ilumikkut nappaataannik, nerisat arrioriartortarfiisigut nappaatinik, isikkorissaalluni pilaaneq, inersimasut/ meeqqat saanertigut naggussatigullu nappaataannik immikkut ilisimasalinnit misissortinneq, peqqissaavinni annerni qitiusumillu napparsimmavinni ukiumut ataasiarluni marloriarluniluunniit pisarpoq. Tamakku saniatigut tusilartulerisunik, isarualerisunik, saanertigut naggussatigullu ajoquteqarnermi iluaqusersuusiortumik kamippaliortumillu illoqarfinnut angalasoqartarpoq. Dronning Ingridip Napparsimmavissuani pilattaasartut –isit nakorsaat ilanngullugit- qitiusumik napparsimmavinni pisariaqarpallu peqqissaavinni annerusuni ukiumut ataasiarlutik marloriarlutilluunniit pilattaasarpud. Immikkut ilisimasalinnik angalatitsinissat annertussusissaallu, angalanissaq qaammatinik pingasunik sioqqullugu, immikkut ilisimasaqarfinni ataasiakkaanut innersuussatut nakorsartittussanillu nalilersuinikkut, nalunaarsorneqarsimasut naapertorlugit aqqissuunneqartarput. Immikkut ilisimasalinnik tikittoqartinnagu angalanerit pitsaanerumik ingerlanneqarnissaat nukinnillu tamatumunnga atugassaasunik atorluanaanissaq siunertaralugu, qarasaasiakkut nakorsartitseqqaartarneq annertusiartussaaq. Angalasut nakorsartitsisarneri tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit qarasaasiakkut nakorsartitsinernik taarserneqarsinnaappud. Ataqatigiissaarineq iluaqutissartaqarpat nunaqarfinnut peqqissaavinnullu minnernut angalasoqartassaaq. Aqqissuussinerit tamakku, napparsimasut amerlanerpaat najukkaminnut sapinngisaq tamaat qaninnerpaami misissorneqarsinnaanerannik nakorsarneqarsinnaanerannillu kinguneqarput. Qarasaasiakkut nakorsartitsineq ilaqutaasut nakorsiarnermi peqataasinnaanerannik periarfissiivortaaq.

3.4 Qitiusumik immikkoortortani pigaartoqartarneq pinasuagassanillu sullissineq

Nunap immikkoortuini qitiusumik napparsimmaviit peqqissaaviillu annerit ulloq unnuarlu pigaartoqarput, innuttaasullu saaffiginninnissamut ulloq unnuarlu periarfissaqarlutik. Nappaat pinasuartaariaanngippat inuunermullu naviananngippat oqarasuaatikkut qitiusumik napparsimmavik/ peqqissaavik aneq attavigineqaqqaassaaq. Illoqarfinni minnerusunik peqqissaavilinni nunaqarfinnilu suliffiup nalinginnaasup avataani¹⁸ qitiusumik napparsimmavik peqqissaavilluunniit aneq oqarasuaatikkut attaveqarfissaavoq. Pinasuagassaqalerpat qitiusumik napparsimmavimmi sulisut ilinniagaqassuseq tunngavigalugu naliliinikkut ikiortissaminut kalerriisinnaappud. Imaappoq – peqqissaavinni minnerni

¹⁸ Tamanna tunngaviumik ulluinnarni nal- 16-imiit 08.00-imut, sap. ak. naanerini nalliuttunilu pisartutut nassuiarneqarpoq. Najukkani ataasiakkaani allaassuteqarsinnaavoq.

nunaqarfinniluunniit pisoqarfiusumi sulisunik kalerriinikkut peruluttumik takusaaqqusineq. Nunaqarfinni sulisut aaqqissuussamik pigaartinneqarneq ajorput.

Nalinginnaasumik ulluklut suliffiup tamatumalu avataani pinasuagassanik sullissineq oqarasuaatikkut /qarasaasiakkut nakorsartitsissutikkut siunnersuinerlut imal. peqqinnissaqarfiup immikkoortuanut takkunnikkut ingerlanneqarsinnaavoq. Nakorsaq peqqinnissakkulluunniit sullissisoq alla siunnersuisuusinnaavoq. Naliliinerup, siunnersuinerup nakorsaanerullu piginnaasatigut qanoq qaffasitsiginissaat, peqqinnissaqarfiup nakorsartittussanik nalilersuinerlut maleruagassiaani takuneqarsinnaapput.

Peqqinnissakkut sullissisut napparsimasunik peqqissaavinnut annerusunut/ qitiusumik napparsimmavimmut /Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut nuussinissap tungaanut katsorsaasinnaangorlugit¹⁹ nunaqarfinni nakorsartitsiviit annerusut, napparsimmaveeqqat peqqissaaviillu minnerusut pinasuartarialinnut ataatsimik (peqqissaavinni minnerusuni arlaliusinnaasunik) siniffeqarput.

Qitiusumik napparsimmavinni peqqissaavinnilu annerusuni ambulance portøritullu annaassiniartartoq ulloq unnuarlu upalungaarsimasuupput. Pisariaqartitsinerni napparsimmaviup avataani immikkut ittunik suliassaqartillugu angallassassaqartilluguluunniit ambulance-ni sullissisussanik amerlanerusunik aggersaasoqarsinnaavoq. Nunap immikkoortuini qitiusumik immikkoortuni ambulancet ikiuiartorasuarnernut immikkoortiternissaannut maleruagassaqarpoq. Peqqissaavinni minnerusuni ulluklut nal. arfineq pingasuniit sisamat tungaanut ambulance upalungaarsimanermut ilaavoq, piffissallu tamatuma avataani pisariaqartitsineq naapertorlugu aggersarneqarsinnaalluni. Ittoqqortoormiuni ambulance atorlugu sullissisoqanngilaq.

4 Unitsitaasinnaaneq

Nuummi innuttaasut pinasuagassat Dronning Ingridip Napparsimmavissuani immikkoortortanut immikkut ilisimasaqarfiusunut misissortittussanngorlugit nakorsartittussanngorlugillu unitsinneqartarput taamaalillutillu uninnerit tamaasa immikkut ilisimasalinnit sullinneqarsinnaasarlutik.

Qitiusumik napparsimmavinni peqqissaavinnilu annerusuni pinasuagassat pilersaarutaasullu unitsinneqarsinnaapput. Nakorsarneqarnerat pillugu Dronning Ingridip Napparsimmavissuani Qallunaat Nunaanniluunniit nakorsat immikkut ilisimasallit isumasiorneqarsinnaapput. Tamatuma saniatigut napparsimasut Qallunaat Nunaannit Dronning Ingridilluunniit Napparsimmavissuanit utertut nakorsartinnerat nanginneqarsinnaavoq piginnaangorsaqqinneqarsinnaallutillu. Peqqissaavinni minnerusuni pinasuartumik unitsitsisoqarsinnaavoq angerlarnissap tungaanut nakorsartittoqarsinnaalluni imal. qitiusumik napparsimmavimmut Dronning Ingrid-illuunniit Napparsimmavissuanut angallanneqarsinnaasunngorlugit katsorsaasoqartarluni. Nal. ak. 24-it 72-illu akornanni uninngasoqartarpoq. Nal. ak. 72-it sinnerlugit uninngasoqassatillugu qitiusumik napparsimmavik isumasioqqaarneqartarpoq. Napparsimmaveeqqani nunaqarfinnilu unitsitsisinnaaneq neqeroorutaanngilaq taamaallaallu napparsimasup nuunneqarnissaata tungaanut katsorsaasoqartarluni.

¹⁹ Matumani nakorsaaneq isumaqarpoq sivisujaamik angallanneqarnissamut atatillugu napparsimasup nakorsarneqarnera.

5 Peqqinnissaqarfiup avataani sullissinerit

Kalaallit Nunaanni timikkut tarnikkulluunniit nappaatilinnik angerlarsimasunik peqqissaaneq meeraaqqerinerlu aqqissuussaannikkut peqqinnissaqarfiup ataani inissisimapput. Angerlarsimaffimmi peqqissaanermut tungiunermullu tunngatillugu neqerooruteqarnermi kommunit qanimut suleqatigineqarput. Timikkut tarnikkulluunniit nappaatilinnik angerlarsimasunik peqqissaaneq meeraaqqerinerlu ullukkuinnaq neqeroorutaapput pigaartuunissamillu piunasaqaatitaqaratik. Napparsimasut kommunit utoqqarnut angerlassimafiutaaniittut, najukkami isumaqatigiissutaasut naapertorlugit qaammammut ataasiarlutik pisariaqartitsinerluunniit naapertorlugu, nakorsamit takuniarneqartarput.

6 Peqqinnissaqarfiup kommunillu suleqatigiissutigisaat

Peqqinnissaqarfik kommuninut amerlasuunik annertugajuttunillu suleqatigiissuteqarpoq. Suleqatigiissutaasut pingaarnert makkuupput:

- Pinaveersaartitsinermi Ataatsimiititaliat (pinaveersaartitsinermi siunnersortinik suleqateqarneq)
- Ilinniakkat akimorlugit suleqatigiissitat (ajornartorsiutit inuttut atukkanut peqqinnissamullu attuumassutillit)
- Siusinaartumik iliuuseqarneq (naartusut sanngiiffillit/ ilaqutariit mikisunik meerartallit tamatumunngalu atatillugu atornerluisutut katsorsartinnissamut neqeroorut)
- Innersuussinissamut Ataatsimiititaliaq (utoqqarnik tungiunermut atatillugu sullissineq)

Nakorsamik aamma /imal. ataatsimiititaliat iliuuseqarfigisaanni sulisunik pingaarutilimmik inissisimasunik peqataatitaqarnikkut, Peqqinnissaqarfik ataatsimiititaliani aallartitaqarpoq. Ataatsimiititaliat kommuninit - taamaammallu ataatsimiinnissanut akisussaasuusunit-pilersitaapput. Tamatuma saniatigut, MIO Qitiusumillu Meeqqat pillugit Siunnersuisooqatigiit aqqissuussamik, Nuummi peqqinnissaqarfimmit suleqatigineqarput.

7 Peqqinnissaqarfiup ataani kiffartuussinerit

Peqqinnissaqarfiup iluani suliat kiffartuussinermit tunngassutillit amerlasuut- soorlu eqqiaaneq, errorsineq uninngasunik nerisaqartitsineq- Peqqinnissaqarfimmit isumagineqarput. Qitiusumik immikkoortortat ilaanni errorsineq nerisaqartitsinerlu namminersortunit ingerlanneqartussanngortinneqarput. Qitiusumik immikkoortortat allat sunniivigeqatigiinnikkut pissarsiniarlutik, kommunit utoqqarnut angerlarsimaffiutaannik suleqateqarnissaq toqqarpaat. Peqqinnissaqarfik taamaasilluni suliassat qiterisaannik- katsorsaannermik peqissanermillu suliaqaatigaluni, najukkani suliffiit puaannartinnissaannik sullinneqarnissamullu neqeroorutaasunik suliaqarpoq.

8 Peqqinnissaqarfiup immikkoortuini sullissinerit ataatsimut takutinneqarnerat

Neqeroort:	Qitiusumik napparsimmavik (Tasiilamilu peqqissaavik)	Peqqissaavik anneeq	Peqqissaavik minneq	Nakorsiarfarfeeraq	Qarasaasiakkut nakorsiarfitsivik
Immikkoortortaq uninnngavusartooq	Aap Nuummiunut Dronning Ingridip Napparsimmavissua.	Aap	Aap, killilimmik	Aap, peqqissaavimmut angallanneqarnissap tungaanut	Aap, peqqissaavimmut angallanneqarnissap tungaanut
Nakorsiarfarfik	Aap, ulluinnarni innuttaasut amerlassusaannut naapertuuttoq	Aap, ulluinnarni innuttaasut amerlassusaannut naapertuuttoq	Innuttaasut amerlassusaannut naapertuuttoq. Qarasaasiakkut nakorsiarfitsinerusinnaavoq.	Qarasaasiakkut nakorsiarfitsinikkut imal. nunaqarfimmut angalanikkut	Qarasaasiakkut nakorsiarfitsinikkut imal. nunaqarfimmut angalanikkut
Peqqissaasumut nakorsiarfarfik, TB –mik tunillatsissimasunik paasiniaavik katsorsaanerlu ilanngullugit	Aap, ulluinnarni innuttaasut amerlassusaannut nappaataagajuttunullu naapertuuttoq	Aap, ulluinnarni innuttaasut amerlassusaannut nappaataagajuttunullu naapertuuttoq	Aap, ulluinnarni innuttaasut amerlassusaannut nappaataagajuttunullu naapertuuttoq	Aap ulluinnarni innuttaasut amerlassusaannut nappaataagajuttunullu naapertuuttoq	Qarasaasiakkut nakorsiarfitsinikkut imal. nunaqarfimmut angalanikkut
Pilersaarut ataqatigiissagaq naapertorlugu immikkut ilisimasalinnit tikinneqarneq	Aap. Pilaasoqartarpoq pilersaarusernerlu sioqqullugu qarasaasiakkut nakorsiarfitsinikkut suliaritittussat misissorneqartarput.	Aap. Pilaasoqartarpoq pilersaarusernerlu sioqqullugu qarasaasiakkut nakorsiarfitsinikkut suliaritittussat misissorneqartarput.	Pingaartumik nakorsaatit atorlugit nakorsartittussat. Qarasaasiakkut nakorsiarfitsinerusinnaavoq	Aatsaat ataqatigiissaarinermut angallannermullu naapertuuppat. Qarasaasiakkut nakorsiarfitsinerusinnaavoq	Aatsaat ataqatigiissaarinermut angallannermullu naapertuuppat. Qarasaasiakkut nakorsiarfitsinerusinnaavoq
Pilatsinnissamut utaqqisunik pilattaaneq	Immikkut ilisimasalimmik tikittoqarpat. Tamatuma saniatigut piginnaasat atortussallu pisariaqartitat pissarsiarineqarsinnaappata.			Naagga	Naagga
Ernisut	Naartuneq erninissarlu pissusissamisoortussatut naatsorsuussaappata, qitiusumik napparsimmavinni Tasiilallu Peqqissaaviani ernisoqarsinnaavoq. Naartusut erninissaq sap. ak. pingasut missaat sioqqullugit qitiusumik napparsimmavimmukassapput. Kingunerlussinnaasorineqartut Nuummi ernissapput.	Nalinginnaasumik ernisusernermut ilinniagaqasutsikkut piginnaasat piumasaqaataasut eqquutsinneqarpata Peqqissaavinni ernisoqarsinnaavoq. Ernisitsinerit Peqqissaavinni	Naagga	Naagga	Naagga

Neqeroout:	Qitiusumik napparsimmavik (Tasiilamilu peqqissaavik)	Peqqissaavik annek	Peqqissaavik minnek	Nakorsiarfeeraq	Qarasaasiakkut nakorsiaritsivik
		ingerlanneqarnissaat aqutsinikkut aalajangiivigineqassaaq.			
Ernisussiornermut atatilugu: - Pinaveersaartitsineq - Isumassuineq	Nakorsiarinnaaneq ernisussiornermi assistentimukarsinnaaneq neqeroorutaapput	Nakorsiarinnaaneq ernisussiornermi assistentimukarsinnaaneq neqeroorutaapput	Nakorsamit / ernisussior- tunit tikkineqarnikkut imal. qarasaasiakkut nakorsiarinneqarnikkut neqeroorutaasinnaapput	Nakorsamit / ernisussior- tunit tikkineqarnikkut imal. qarasaasiakkut nakorsiarinneqarnikkut neqeroorutaasinnaapput	Nakorsamit / ernisussior- tunit tikkineqarnikkut imal. qarasaasiakkut nakorsiarinneqarnikkut neqeroorutaasinnaapput
Ullormik erniffissamik naatsorsuineq	Naatsorsuisoqartarpoq	Qitiusumik napparsimmavimmiit immikkut ilisimasalinnit tikittoqarnerani naatsorsuisoqarsinnaavoq	Qitiusumik napparsimmavimmi qarasaasiakkulluunniit nakorsiaritsinerani naatsorsuisoqartarpoq	Qitiusumik napparsimmavimmi nunaqarfimmulluunniit angalanermi naatsorsuisoqartarpoq	Qitiusumik napparsimmavimmi nunaqarfimmulluunniit angalanermi naatsorsuisoqartarpoq
	Ernisussiornermi assistenti ultralyd atorlugu ullormik erniffissamik naatsorsuisinnaavoq. Piginnaasat attatiinnassagaanni ukiumut naartusunik aalajangersimasumik amerlassusilinnik najukkamiittoqartarnissaa piunasaqaataavoq. Qitiusumik napparsimmavimmiit qarasaasiakkut nakorsiaritsissut atorlugu nakkutigineqarnikkut ingerlanneqarsinnaavoq				
Meeraaqqerineq	Qitiusumik immikkoortumi meeraaqqerisumit/nit neqeroorutaavoq	Minnerpaamik sundhedsassistentimit imal. meeraaqqerinerani assistentimit meeraaqqerisumit ikorfartorneqartumit neqeroorutaavoq	Meeraaqqerisumik/ meeraaqqerinerani assistentimit tikittoqarnerani /qarasaasiakkut nakorsiaritsinikkut neqeroorutaavoq	Meeraaqqerisumik meeraaqqerinermiluunniit assistentimit tikittoqarnerani /qarasaasiakkut nakorsiarinneqarnikkut neqeroorutaavoq	Meeraaqqerisumik meeraaqqerinermiluunniit assistentimit tikittoqarnerani /qarasaasiakkut nakorsiarinneqarnikkut neqeroorutaavoq
- siusinaartumik iliuuseqarneq	Neqeroorutaavoq	Minnerpaamik meeraaqqerinerani assistentimit imal. ernisussiornermi / meeraaqqerisumit ikorfartorneqartumit sullinneqarneq neqeroorutaavoq.	Meeraaqqerisup/ ernisussiornermi imal. qarasaasiakkut nakorsiaritsinerani neqeroorutaavoq.	Meeraaqqerisup/ ernisussiornermi imal. qarasaasiakkut nakorsiaritsinerani neqeroorutaavoq.	Meeraaqqerisup/ ernisussiornermi imal. qarasaasiakkut nakorsiaritsinerani neqeroorutaavoq.
- meeqqanik misissuineq (inatsitigut piunasaqaataasooq)	Neqeroorutaavoq	Neqeroorutaavoq	Neqeroorutaavoq	Tikittoqarnerani qarasaasiakkulluunniit nakorsiaritsinikkut neqeroorutaavoq	Tikittoqarnerani qarasaasiakkulluunniit nakorsiaritsinikkut neqeroorutaavoq

Neqeroort:	Qitiusumik napparsimmavik (Tasiilamilu peqqissaavik)	Peqqissaavik annek	Peqqissaavik minnek	Nakorsiarfeeraq	Qarasaasiakut nakorsiaritsivik
Aaviisarfimmi suliassat	Periarfissaavoq – qitiusumik napparsimmavimmiit aaviisartumit	Periarfissaavoq – ilinniakkatigulli allamik tunuliaqutaqartunit suliarineqarsinnaasarluni	Periarfissaavoq – ilinniakkatigulli allamik tunuliaqutaqartunit suliarineqarsinnaasarluni	Killilimmik Periarfissaavoq – ilinniakkatigulli allamik tunuliaqutaqartunit suliarineqarsinnaasarluni	Naagga
	Aaviisartoq qitiusumik napparsimmavimmiit aallaaveqartoq atortunik aserfallatsaaliissaaq sulisullu ilinniakkatigut allanik tunuliaqutallit piginnaasaqarnissaannik qulakkeerisuusaaq. Sulisut allanik ilinniakkatigut tunuliaqutallit allat aaviisnaallutillu aammik misissuisinnassapput. Sumiiffinni ataasiakkaani aaviisarnikkut kifartuussinerup pitsaassusaata qaffasissusissaa nalilerneqartuussaaq.				
Qinnguartaalluni assiliineq	Ingerlanneqartarput	Ingerlanneqartarput	Ingerlanneqartarput	Ingerlanneqartanngillat	Ingerlanneqartanngillat
	Qinnguartaalluni assiliisnaasunik ilinniartitsineq				
Pinaveersaartitsinermi Ataatsimiititaliaq	Aap (qitiusumik immikkoortortami pilersaarut)	Kommunit pilersinneqarsimappat	Kommunit pilersinneqarsimappat	Naagga	Naagga
Inuunerissaavik (anigugassaanngitsunik nappaatilinnik nakkutillineq)	Aap	Aap	Aap	Aap	Aap
	Neqeroortit illoqarfinni ataasiakkaani nappaataasartut tunngavigalugit annertussusilerneqarput. Inuuneritta II –mi suliniutissat atuutilersinneqarnerat ilutigalugu, makkunannga imalerlugit annertusarneqassapput: aap taqqanut naqitsinera qaffasippallaarpat nakkutillineq, sukkortut, tupatorpallaarnerup kingunerisaanik pualluttut (KOL), nerisat timimillu atuineq, tupatorneq, atonerluineq.				
Nappaammik piartuutilinnik sullissineq	Pisariaqartitsineq naapertorlugu neqeroorutaavoq	Pisariaqartitsineq naapertorlugu neqeroorutaavoq	Qitiusumik napparsimmavik peqatigalugu neqeroorutaavoq	Uninnganermut atatinngagu qitiusumik napparsimmavik peqatigalugu neqeroorutaavoq	Uninnganermut atatinngagu qitiusumik napparsimmavik peqatigalugu neqeroorutaavoq
Timimik sungiusaaneq	Timimik sungiusaasumit sungiusarneqarneq (qitiusumik napparsimmavimmi isumagineqartoq)	Timimik sungiusaasut angalanerannut atatillugu sulisulluunniit allat qarasaasiakut nakorsiaritsissut atorlugu ikorfartorneqartut sungiusaasuusinnaapput		Ilinniagaqassutsikkut allamik tunuliaqutaqartunit qarasaasiakut nakorsiaritsissut atorlugu ikiorneqartut sungiusaasuusinnaapput.	Ilinniagaqassutsikkut allamik tunuliaqutaqartunit qarasaasiakut nakorsiaritsissut atorlugu ikiorneqartut sungiusaasuusinnaapput.
Pillorissaaneq	Suli neqeroorutaanngilaq, Nuulli avataani piginnaanngorsaqinnissamut neqeroortit annertusineqarpata pilersinneqassaaq.				
Angerlarsimaffinni peqqissaaneq	Aap. Peqqissaasoq imal. sundhedsassistenti			Naagga	Naagga
Najukkami tarnikkut nappaatilinnik sullissineq	Tarnikkut nappaatilinnut angerlarsimaffimmi peqqissaaneq /tarnikkut nappaatilinnik peqqissaanermi assistenti (Qitiusumik immikkoortortami isumagineqartoq /Qarasaasiakut nakorsiaritsinikkut	Angerlarsimaffinni peqqissaaneq sundhedsassistentimit/ tarnikkut nappaatilinnik peqqissaasumik ingerlanneqartoq /Qarasaasiakut nakorsiaritsinikkut	Qarasaasiakut nakorsiaritsinikkut	Qarasaasiakut nakorsiaritsinikkut	Qarasaasiakut nakorsiaritsinikkut

Neqeroout:	Qitiusumik napparsimmavik (Tasiilamilu peqqissaavik)	Peqqissaavik anneq	Peqqissaavik minneq	Nakorsiarfeeraq	Qarasaasiakkut nakorsiarfitsivik
Nakorsaatilerineq	Nakorsaataasivimmi assistenti (qitiusumik immikkoortortami isumagineqartoq)	Nakorsaataasivimmi assistentimit qitiusumik immikkoortortameersumit ikorfartorneqarnikkut llinniagaqassutsikkut allamik tunuliaqutalinnit isumagineqartoq	Nakorsaataasivimmi assistentimit qitiusumik immikkoortortameersumit ikorfartorneqarnikkut llinniagaqassutsikkut allamik tunuliaqutalinnit isumagineqartoq	Nakorsaataasivimmi assistentimit qitiusumik immikkoortortameersumit ikorfartorneqarnikkut llinniagaqassutsikkut allamik tunuliaqutalinnit isumagineqartoq	Nakorsaataasivimmi assistentimit qitiusumik immikkoortortameersumit ikorfartorneqarnikkut llinniagaqassutsikkut allamik tunuliaqutalinnit isumagineqartoq
Ambulance-qarneq	Aap	Aap	Aap , ulloq unnuarlu tamakkernagu.	Naagga	Naagga

9 Peqqinnissaqarfimmi sullissinerup malittarisassiuunneqarnera atuisutullu akiliuteqartarneq

Napparsimasunik angallassineq ingialluinerlu ingiallortaasullu ineqarnerat nerisaqarnerallu napparsimasup najugaqarfimmi avataani misissorneqarnerani katsorsarneranilu kiffartuussinerit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 2, 24. januar 2005-meersumi kiisalu Peqqinnissaqarfimmi sullissinerit atuisullu akiliuteqartarnerat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 15. februar 2006-imeersumi malittarisassiuunneqarpoq.

Makku immikkut erseqqissaavigineqassapput:

9.1 Napparsimasunik angallassineq:

Napparsimasut nunagisap avataani misissorneqartussatut katsorsarneqartussatulluunniit **nakorsamit** innersuunneqarsimasut, nunaqarfimmiit imaluunniit ukioq naallugu najugaqarfigisaminniit akiliinertaqanngitsumik angalasinnaapput.

Napparsimasup qanoq innera sumiiffimmilu angallannikkut periarfissat eqqarsaatigalugit pisariaqartutut nalilerneqarpat, napparsimasut najugaqarfimminni nakorsamit innersuunneqarlutik taamaallaat akiliinertaqanngitsumik angalasinnaatitaapput.

Taamaalillutik napparsimasut angallanneqarnissamut allamik periarfissaqarpat, angerlarsimaffimmiit aallarfissap tungaanut (angerlarsimaffimmiit sissiuukkamut mittarfimmulluunniit) akeqanngitsumik angallanneqarnissaq pisinnaatitaaffiginngilaat.

Napparsimasooq napparsimavimmi unitsitaanani nakorsartittoq peqqinnissaqarfiup innersuussaani najugaqartinneqarpat, napparsimasooq najugaqarfiup katsorsaaviullu akornanni pisariaqartitsineq naapertorlugu akiliinertaqanngitsumik angalatinneqarsinnaavoq.

Angallassinermi peqqinnissaqarfiup innersuussutaani, nerisaqarnermut unnuinermullu aningaasartuutit pisariaqartut, peqqinnissaqarfiup akilertussaavai.

Napparsimasooq napparsimavimmi unitsitaanani nakorsartittoq, nunagisap avataani misissorneqartussatut katsorsarneqartussatulluunniit innersuunneqarsimasooq, nerisaqarnissamut naleqquttumillu najugaqartinneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq.

9.2 Napparsimasunik ingialluineq

Pinasuartarialimmik inuunermut navianaatilimmik nappaateqalersut, najukkap avataani nakorsartinnissamut angallanneqartussat, **pissutsit qanoq innerat apeqqutaalluni tamanna ajornanngippat, ilaquttaminnik /qanigisaminnik ataatsimik** peqqinnissaqarfiup akiligaanik **ingiallorteqarsinnaapput**. Nakorsap napparsimasumik nakorsaasup pinasuartarialimmik inuunermullu navianaatilimmik nappaateqarnerunera aalajangiivigisassaraa. Pinasuartumik angallassinermut atatillugu ingiallortip inissaqarnera, tamatigut timmisartortartumit angallatilluunniit naalagaanit aalajangiivigineqartarpoq. Timmisartortartup /angallatip naalagaata naliliinera naapertorlugu ajornanngippat ilaquttat /qanigisat ingialluisut marluusinnaapput. Peqqinnissaqarfik ingialluisut aappaannut aningaasartuuteqaranilu ineqarnermut, nerisaqarnermut assigisaannut ikiuussinnaangilaq.

Oqaaseq ingiallortit ingiallortitut paasineqassaaq. Taamaammat napparsimasoq nakorsartinermi nalaani pinasuartarialimmik inuunermullu navianaatilimmik napparsimalersoq, **ilaquttap /qanigisap peqqinnissaqarfimmit akiliunneqarluni aggersarneqarnissaanut pisinnaatitaaffeqanngilaq.**

Ingiallortit ineqarnerat nerisaqarnerallu

Ilaquttat /qanigisat peqqinnissaqarfiup akiligaanik angalasut, napparsimasup perulukkunnaarnissaata tungaanut, peqqinnissaqarfiup akiligaanik nerisaqarsinnaapput ineqarsinnaallutillu. Aqqutilli apeqqutaallutik, ilaquttap/ qanigisap periarfissaq siulleq atorlugu aallarnissaata tungaanut, pisinnaatitaaffiit taakku atuukkallassapput.

Taamaalillutik Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfiup ineqarnermut nerisaqarnermullu pisussaaffii, napparsimasoq perulukkunnaartutut naliliivigineqarpat atorunnaassapput. Napparsimasoq perulukkunnaarpat ilaqutaasoq/ qanigisaasoq nammineq piumassutsiminik namminerlu akilikkaminik najuutiinnarsinnaavoq. Utimut angalanissaq Peqqinnissaqarfimmit akilerneqassaaq.

Ingiallortit angalasunut allanut sanilliullutik peqqinnissaqarfimmiit akiliunneqarnerup saniatigut immikkut pisinnaatitaaffeqanngillat. Ingiallortaasoq napparsimalissagaluarpas nappaatigeriigaaluunniit ajorseriaassagaluarpas, nakorsaqarfimmi assigisaannilu inuit Savalimminuni Kalaallit Nunaannilu najugallit Qallunaat Nunaanniikkallarnerisa nalaanni neqeroorutit pillugit Qallunaat Nunaanni nalunaarummi § 1 naapertorlugu, nakorsartissinnaaneq pisinnaatitaaffigaat. Nalunaarummi § 3 naapertorlugu napparsimasup perulukkunnaarnerani Kalaallit Nunaannut utersinnaanngornerup saniatigut nakorsartittoqarsinnaananilu assigisaanik ikiorsiisoqarsinnaanngilaq. Napparsimasunut ingiallortaasut allatulli angalanermut atatillugu napparsimalersinnaanermut sillimmasersinnaapput tamatumunngaluunniit taarsiullugu pinasuartariaanngitsumik nakorsartinnissaq uternissaminnut utaqqisinnaallugu.

Nappaat inuunermut navianartorsiortitsinngippat ilaqutaq/ ingiallortit ataaseq ingialluisinnaavoq. Nunatsinni Peqqinnissaqarfik tamatumunnga atatillugu aningaasartuuteqaranilu ineqarnermut, nerisaqarnermut assigisaannullu ikiuussinnaanngilaq.

Meeqqanik ingialluineq

Nalunaarummi § 9 naapertorlugu meeqqat 15-it inorlugit ukiullit nunagisap avataani angalatillugit katsorsartillugillu angajoqqaaminnik ataatsimik qanigisaminnilluunniit inersimasumik ataatsimik ingiaqateqartinneqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqarput. Tamatumunnga nalunaarut 2005-ip kingorna allannguuteqanngilaq immikkut akuersissuteqartarnikkut 18-it inorlugit ukiullit angajoqqaat/ qanigisat arlaannik ataatsimik ingiallorteqartinneqartarput. Ingiallorteqarsinnaatitaaneq nakorsartinneq tamakkerlugu atuuppoq. § 11-imi Peqqinnissaqarfiup akiligaanik ineqarnermut nerisaqarnermullu maleruagassat, meeqqanut ingiallortaasunut aamma atuupput.

Arnat nakorsagassat naalungiarsuutilit

§ 10 naapertorlugu Meeqqat ataaseq inorlugu ukiullit anaanaasup immuanik pisariaqartitsisut, nakorsap naliliinera tunngavigalugu, katsorsartinnermut katsorsaavimmilu pissutsinut tamanna ajornaquteqanngippat, peqqinnissaqarfiup akiligaanik nunagisap avataani katsorsartinnermi anaanartik ilagisinnaavaat. Anaanaasup najukkap avataani nakorsartinnerup nalaani meeqqani isumagisinnaassavaa.

Ilaquttanut angalanermut peqqinnissaqarfimmit akiliunneqanngitsunut neqeroorutit

Napparsimmavinni, napparsimasunut akunnittarfinni Kalaallillu Peqqissartut Illuanni inissaqarpat, ilaqutaasoq /qanigisaasoq peqqinnissaqarfimmit akiliunneqarani ingiallortaasoq, qulaani pineqartuni ineqarnissamik nerisaqarnissamillu Peqqinnissaqarfimmit neqeroorfigineqarsinnaavoq.

Napparsimmavinni, napparsimasunut akunnittarfinni Kalaallillu Peqqissartut Illuanni ineqarnermut nerisaqarnermullu maleruagassat akillu, peqqinnissaqarfiup kiffartuussinikkut neqeroorutaanut akiliuteqartarnej pillugu Peqqissutsimut Pisortaqarfiup kaajallaasitaani nr. 17/C-mi takuneqarsinnaapput.

Ilaquttat akiliunneqarnissaannut inatsisitigut toqqammavik

Peqqinnissaqarfik taamaallaat napparsimasup najugaqarfimmi avataani misissorneqarnerani katsorsarneranilu maleruagassat naapertorlugit ingiallortaasunut, kiffartuussinerit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 2, 24. januar 2005-meersumi maleruagassat naapertorlugit angalanernut, ineqarnermut nerisaqarnermullu akiliuteqarsinnaavoq.

9.3 Nakorsaatinik pissarsisinnaaneq

Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 6. november 1997-imeersoq, Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaata allangortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 16, 20. november 2006-imeersoq Peqqinnissaqarfimmilu sullissinerit atuisullu akiliuteqartarnerat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 15. februar 2006-imeersoq kapitali 4.

Nakorsaatit napparsimmavimmi pisortanit ingerlanneqartuni uninnganerup nalaani napparsimasumut tunniunneqartut akeqanngillat.

Napparsimasut napparsimmavimmi pisortat ingerlataanni uninnganngitsut nakorsap, kigutit nakorsaata allalluunniit sulisinnaatitaanermut uppersaatillip, nappaammut tassangaannartumut anigugassaannngitsumulluunniit allaganngorlugu nakorsaasiissutaa tunngavigalugu aatsaat akeqanngitsunik nakorsaatissinneqarsinnaavoq.

Annerpaamik qaammatinut pingasunut naammattunik nakorsaasiisoqartarsinnaavoq.

Nakorsaatit nammineq pisiassat, nakorsamit allagartaligaappata aatsaat akeqanngitsumik tunniunneqarsinnaapput.

Nakorsaatit pisiassat peqqinnissaqarfiup immikkoortuini nioqqutaangillat.

10 Sullissinerup pitsaassusaa

10.1 Qaffasissumik pitsaassusilimmik sullinneqarsinnaaneq – teknikkikkut

Ukiuni kingullerni qarasaasiakkut attaveqatigiinnermilu teknikkikkut ineriartorneq, peqqinnissaqarfimmit neqeroorutini atuisinnaanerup taakkulu pitsaassusaa annertuumik pitsannguuteqarnerannut aalajangiisooqataavoq.

- Qinguartaalluni digitalimik assiliisinnaangornikkut assit nakorsanit immikkut ilisimasalinnit nunatsinneersunit nunattaluunniit avataaniittunit naliliivigineqarsinnaangorput. Napparsimasup nakorsartinnissamut pisariaqartitsinerata naliliiviginissaanut pitsaanagerusumik tunngavissinneqarnermik tamanna kinguneqarpoq. Qarasaasiamut qinguartaanermi assilisanik toqqorterisinnaalernikkut assit toqqortat sumiikkaluaraanniluunniit toqqaannartumik pissarsiarineqarsinnaangornerannik kinguneqarpoq. Taamaalilluni napparsimasut isumannaatsumik sullinneqarnissaat pingaarutilimmik annertusineqarpoq qinggornerinillu atuneq minnerulersinneqarluni.
- Ataatsimoorussamik aaviisarfimmi qarasaasiakkut sullississuteqarnikkut misissuinerit inernerisa misissuummiit akissutisivissamut toqqaannartumik nuunneqartarnerisigut akissutisinissamut piffissaq annikillisinneqarpoq napparsimasullu isumannaatsumik sullinneqarnerat annertusineqarluni. Tamatuma saniatigut qinguartaalluni assilisatulli, nunatsinni sumiikkaluaraanniluunniit toqqaannartumik akissutisisoqarsinnaavoq.
- Ataatsimoorussamik napparsimasut pillugit qarasaasiakkut nalunaarsuissut iluaqutigalugu, peqqinnissaqarfiup immikkoortuini tamani 2016-imiit napparsimasup akuersineragut, nappaatip oqaluttuassartaa, misissuinerit katsorsaanerillu, nunatsinni sumiiffik apeqputaatinnagu, nakorsanit atuarneqarsinnaalissapput. Qallunaat Nunaanni nunanilu allani suleqatinit, nunap immikkoortuini paasissutissanik paarlaasseqatigiittarnissamut isumaqatigiissuteqarnikkut, nunani allani katsorsaasut atuinissamut periarfissinneqarput, nunatsinnili napparsimasunik katsorsaasut, kalaallit napparsimasut pillugit allattugaatinut qarasaasiakkut nalunaarsuissummik nunatta avataani peqqinnissaqarfinni atuisinnaalissapput.
- Peqqinnissaqarfiup immikkoortuini 50-it sinnerlugit inulinni Pipaluup atuutilersinneqarnera (qarasaasiakkut nakorsartitsissut periarfissarpassualik), ajornartorsiut ilinniagalimmut paasisimasaqarnerpaamut kingusinaarani saqqummiunneqarsinnaappat, qaffasissumik pitsaassusilimmik ajornanngitsumillu sullinneqarsinnaanermik qulakkeerinneqataassaaq. Tamatuma peqatigisaanik katsorsaanerup eqqortup, sumiiffimmi eqqortumi piffissamilu eqqortumi aallartinneqarnissaanut qulakkeerinneqataanissaa anguneqassaaq.

Qaffasissumik pitsaassusilimmik sullinneqarsinnaaneq – qitiusumik immikkoortortat akunnerminni suleqatigiinnerat

Oqaatigineqareersutut Kalaallit Nunaanni nakorsat allallu katsorsaanermik suliallit immikkut ilisimasallit angalasarneri, Dronning Ingridip Napparsimmavissuani pinasuarterialinnut

immikkoortortamit allaffissornikkut ingerlanneqartumik ataqatigiissumik pilersarusiornikkut aaqqissuunneqartarput. Immikkut ilisimasallit peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuinut angalasut ornitami innuttaasut sullittarpaat, peqqinnissaqarfiulli qitiusumik immikkoortuini allani pinasuartumik katsorsagassaqarpat, imal. ataqatigiissaarinikkut napparsimasut qitiusumik immikkoortortamit allamit immikkut ilisimasalimmut innersuunneqarnissaat naapertuuppat, qitiusumik immikkoortortat akunnerminni taama pisoqarnissaa isumaqatigiissuteqarfigisinnaavaat. Taamaaliernerli, peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini innuttaasunik sullissinissamut neqeroorutit agguataarneqarnerisa naligiikkunnaarnerannik, kinguneqartitsinngisaannassaaq.

Qaffasissumik pitsaassusilimmik sullinneqarsinnaaneq – innuttaasut nakorsartiffissatut toqqarsinnaasaat

Kalaallit Nunaanni nammineq toqqakkamut nakorsartikkiartortoqarsinnaanngilaq. Najukkami napparsimmaviup avataani nakorsartinneq nakorsap tunngavilersuineragut innersuussineragullu aatsaat pisinnaavoq. Innuttaasorli nakorsamit tunngavilersugaanngitsumik najukkami avataani nakorsartinnissamik kissaateqarpat, nunatsinni napparsimavik nakorsartiffigiumasaq isumaqatigiissuteqarfigalugu tamanna pisinnaavoq. Innuttaasooq najukkami avataani nakorsartinniartoq angalanermut najugaqarnermullu akiliunneqarnissamik piumasagaateqarsinnaanngilaq.

Naartusut tamarmik sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu, ernissusiornermi maleruagassiat naapertorlugit, Dronning Ingridip Napparsimmavissuani erninissaq toqqarsinnaavaat. Qeqertarsuarmi Qasigiannguanilu naartusut Dronning Ingridip Napparsimmavissuani ernissusiat innersuussaangitsut tamarmik Aasianni Ilulissaniluunniit erninissaq toqqarsinnaagaat aalajangiivigineqarpoq. Naartusup Qeqertarsuarneersup Qasigiannguaneersulluunniit Aasianni Ilulissaniluunniit erninissamik toqqaanera apeqqutaatinnagu, angalanermut ineqarnermullu aningaasartuutit akilerneqartarput.

Kalaallit Nunaata avataani katsorsartinneq, nakorsamit innersuunneqarnikkut katsorsartinnerullu akilerneqarnissaanut Kalaallit Nunaanniit qularnaveeqqusiiisoqarneragut aatsaat pisinnaavoq. Immikkoortorta qatsorsaavissaq pingaarnersiulluni tullerriaarisuusarpoq. Nunatta avataani katsorsartinnissamut atatillugu pingaarnersiulluni tullerriaarineq taanna avaqqunneqarsinnaanngilaq.

Nunatta avataani nakorsartereersut nunatta avataani misissorneqartussaappata, misissortittarnissat nunatsinni nakorsamit innersuunneqarnikkut akiliinissamullu qularnaveeqqusiiinikkut aatsaat pisinnaavoq. Misissuisarnissat nunatsinni ingerlanneqarnissaannik aalajangiineq, nunatta avataani nakorsartiffissamut angalanerup ineqarnerullu napparsimasumit akilerneqarneragut avaqqunneqarsinnaanngilaq.

10.2 Sullissinerit pitsaassusaannik qulakkeerinnineq

Nuna tamakkerlugu innuttaasut assigiiamik sullissinissap anguniarnissaa Peqqinnissaqarfimmut tunngaviumik piumasagaataavoq. Taamaammat katsorsaanerumut, peqqissaanerumut immikkullu ilisimasaqarfimmut allanut tunngatillugu, peqqinnissaqarfimmi sulisut nuna tamakkerlugu neqeroorutigisinnaasaattut naatsorsuutigineqartunut, ilitsersuutitalinnik nassuiaassilluartunik, ilinniagaqassuseq tunngavigalugu sullissinerumut allaffissornikkullu ingerlatsinerumut assigiiannik malittarisassaarnissaa, annertuumik pingaaruteqarpoq.

Misissortinnerit nakorsartinnerillu ilarpassuisa, ataqatigiissaarinikkut angallannikkullu Kalaallit Nunaannisut unammilligassaqarfiunngitsunisut, ilinniagaqassuseq tunngavigalugu peqqinnissakkut

sullissinerup qaffasissusaata allaanerunera, Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmut ilisarnaataavoq. Taamaammat ilinniakkat akimorlugit sulianik allanut tunniussisoqartarnera annertuvoq. Taama sulianik ilinniakkat akimorlugit allanut tunniussinermi, sulianik naammassinnittussap pisariaqartitanik piginnaasaqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Sulianik allanut tunniussinermut atatillugu katsorsaanerme, peqqissanermi pinaveersaartitsinermilu pitsaassutsip attatiinnarnissaata qulakkeernissaanut uppersaniarnissaanullu, peqqinnissakkut kiffartuunneqarnerit pitsaassusaannik nalunaarsuineq annertuumik pingaaruteqarpoq. 2014-imiit 2017-imut Innuttaasut Peqqissuunissaat pillugu Suliniummut napparsimasullu pillugit qarasaasiakkut nalunaarsuissummut ataatsimoorussamut tunngatillugu, pitsaassutsip anguniakkap angusimaneranut uuttuutinik, uuttuutit nalunaarutiginnissaannut ullutsinnut naleqquttunik tutsuiginartunillu pissarsiviusinnaasumik nassuiaanissamut nalunaarsuinermilu periusissamik ineriartortitsinissamut, immikkut ittumik iliuuseqartoqassaaq.

Ilinniagaqassuseq tunngavigalugu peqqinnissakkut nalinginnaasumik sullissinermit -tassalu nappaatinik suussusersiniaanermut-, katsorsaanermit-, nakkutilliinermut-, innersuussinermut kiisalu pinaveersaartitsinermut peqqissuunissarlu anguniarlugu suliniuteqarnermut napparsimmaviit avataanni ingerlanneqartunut tunngasuni, nuna tamakkerlugu assigiiaanik, ilinniagaqassuseq tunngavigalugu ilitsersuutit, innersuussinermi piumasaqaatit inatsisillu (...Meeqqat peqqissusaannik misissuisarnerit meeqqerisumillu misissorneqartarnerat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarut 2005-imeersoq) tunngavigalugit pitsaassuseq aalajangiivigineqartarpoq.

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani immikkut ilisimasaqarfiit nuna tamakkerlugu ilinniagaqassuseq tunngavigalugu immikkut ilisimasaqarfinni ataasiakkaani katsorsaariaasissamik aalajangiisumik ilitsersuusiortuupput suliaqarnermilu periusissiortuullutillu nutarterisuullutik. Nakorsaanerit allallu immikkut ilisimasallit immikkullu ilisimasaqarfinni pisortat, Dronning Ingridip Napparsimmavissuani, peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuinut angalajuarnerisigut, ilisimasaqarfinnut assigiinngitsunut, ikorfartuineq ilinniartitsinerlu qulakkeerneqarput. Dronning Ingridip Napparsimmavissuani nakorsaanerit immikkut ilisimasaqarfimminnut peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuinut angalanerminni-, Dronning Ingridip Napparsimmavissuani nunattaluunniit avataani katsorsaanermit atatillugu, nuna tamakkerlugu peqqinnissaqarfimmi sulisunut suliffeqarfinnullu ikiuunnissamut aamma pisussaaffeqarput. Ikiuunnissamut pineqartut tassaapput oqarasuaatikkut, internetsikkut, assitaliilluni misissuinerillu inernerinik nassiussisarlu qarasaasiakkut nakorsiartitsinikkut siunnersuineq.